

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000-plan 2010-2015

Kaløskovene og Kaløvig

Natura 2000-område nr. 230
Habitatområde H230

Kolofon

Titel:

Natura 2000-plan 2010-2015. Kaløskovene og Kaløvig
Natura 2000-område nr. 230
Habitatområde H230

Emneord:

Habitatdirektivet, Miljømålsloven, målsætninger, indsatsprogram,
Natura 2000-planer, Kaløskovene, Kaløvig

Udgiver:

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

Ansvarlig institution:

Naturstyrelsen
Lyseng Allé 1
8270 Højbjerg
www.naturstyrelsen.dk

Copyright:

Naturstyrelsen, Miljøministeriet

Sprog:

Dansk

År:

2011

ISBE nr.

978-87-7091-554-0

ISBN nr.

978-87-7091-555-7

Dato:

1. december 2011

Forsidefoto: Græssede strandenge foran Kalø Slotsruin i Kaløvig.
Fotograf: Henriette Bjerregaard.

Resume:

Natura 2000-plan for Kaløskovene og Kaløvig (nr. 230). Natura 2000-planen skal sikre gunstig bevaringsstatus for områdets udpegede arter og naturtyper. Området og truslerne mod de udpegede naturtyper og arter beskrives, og der fastlægges målsætninger og indsatser for naturtyperne og arterne. Der foretages en strategisk miljøvurdering af planen.

Må citeres med kildeangivelse

Indhold

Forord	4
Natura 2000-planlægning	5
<i>Natura 2000-planen er bindende for myndighederne</i>	5
Områdebeskrivelse	7
Trusler mod områdets naturværdier	8
Igangværende pleje og genopretning	10
Tilstand og bevaringsstatus/prognose	11
<i>Vurdering af tilstand</i>	11
<i>Vurdering af bevaringsstatus/prognose</i>	15
Målsætning	17
<i>Overordnet målsætning for Natura 2000-området</i>	18
<i>Konkrete målsætninger for naturtyper og arter</i>	18
<i>Modstridende interesser</i>	19
Indsatsprogram	20
<i>Generelle retningslinjer</i>	20
<i>Konkrete retningslinjer</i>	21
<i>Forslag til virkemidler</i>	22
Sammenhæng og synergi med vandplan	22
Strategisk miljøvurdering	23
Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning	
Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler	
Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver	
Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen	

Foto: Claus Bjørn Larsen

Danmarks VIP-natur får egen bodyguard

Hvad har Skagens Gren, Silkeborgskovene og det Sydfynske Øhav til fælles? Eller klokkefrøen, fiskeørnen og gråsælen? De er alle en del af Danmarks særligt værdifulde natur, som vi er forpligtet til at passe godt på. Det samme gælder strandengen, højmosen og boblerevet. Natura 2000-områderne er et netværk af naturområder i EU, der indeholder særligt værdifuld natur set i et europæisk perspektiv. Natura 2000 skal sørge for, at alle 27 EU-lande drager omsorg for egne truede dyr, planter og natur.

Danmark har i alt 246 Natura 2000-områder. Hvert område får nu sin helt egen naturplan, der skal fungere som bodyguard. Det er i alt for mange år gået tilbage for naturens mangfoldighed. Nu skal planerne sørge for, at staten, kommuner og lodsejere drager omsorg for de naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede sårbare eller sjældne i EU.

Ny natur på vej

Naturplanerne er den hidtil største naturindsats, der nogensinde er sat i værk i Danmark. Budgettet er ca. 1,8 mia. kroner og vil i stor udstrækning blive finansieret af EU's landdistriktsmidler. Den planlagte indsats dækker ca. 1.600 km², hvoraf de 40 km² er ny natur.

Der er planlagt hundredvis af nye vandhuller, som vil sikre levesteder for padder som klokkefrøen og vandsalamanderen. 200 km² løvskov skal beskyttes mod rydning, og flere hule, gamle og døde træer vil give levesteder for svampe, flagermus og insekter. Fiskeri på havet skal reguleres, så de unikke danske boblerev sikres mod at blive ødelagt af fiskeredskeer, og danske højmoser skal igen have mulighed for at få det bedre. Lige nu er de truet af udtørring og tilgroning. Med naturplanerne skal der ryddes krat og buske og gives bedre og mere naturlige vandforhold.

Tilbagegangen stoppes

Som ny miljøminister er jeg glad for, at vi nu har en plan for at stoppe naturens tilbagegang i Natura 2000-områderne. Der må ikke ske yderligere skade på naturen. Planerne har været for længe undervejs under VK-regeringen. Natura 2000-områderne blev udpeget i årene 1998-2004, og tilbagegangen skulle være standset allerede sidste år.

Danmarks nye SRSF-regering vil føre en mere aktiv og fremsynet naturpolitik. De 246 Natura-områder har nu hver en bodyguard, mens regeringen laver en plan for hele Danmark. Naturplan Danmark skal sætte ambitiøse mål – ikke blot for den natur som findes i Natura 2000-områderne, men for hele den danske natur.

Lad os så komme i gang !

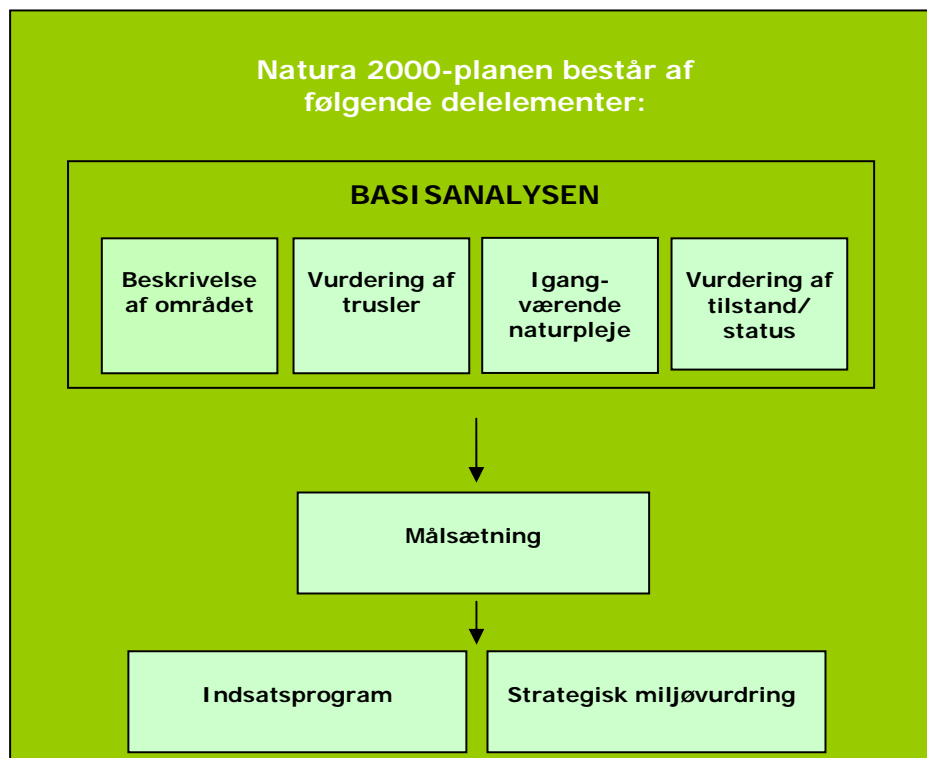
Med venlig hilsen
miljøminister Ida Auken

Natura 2000-planlægning

EU's Natura 2000-direktiver (Fuglebeskyttelses- og Habitatdirektiverne) forpligter Danmark til at gøre den nødvendige indsats for at sikre eller genoprette en række sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper og arter. Gennem en målrettet indsats i de udpegede Natura 2000-områder bidrager Danmark til at sikre den europæiske natur og dens mangfoldighed.

Med henblik på at prioritere den nødvendige indsats udarbejder Naturstyrelsen en Natura 2000-plan, der dækker hvert af de udpegede beskyttelsesområder. Natura 2000-planen er en sammenfattende plan, som både indeholder Natura 2000-skovplan for de skovbevoksede fredskovpligtige arealer og Natura 2000-plan for øvrige områder samt arter.

Planen omfatter "udpegningsgrundlaget", dvs. de naturtyper og arter, som området er udpeget for. Natura 2000-planens indhold er vist i figur 1.

Figur 1. Opbygning af en Natura 2000-plan.

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne

Natura 2000-planen er bindende, således at alle myndigheder i deres Miljøministeriet, Naturstyrelsen

Natura 2000 plan

arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt skal lægge Natura 2000-planen til grund. Planen er vedtaget i 2011, hvorefter kommunalbestyrelserne og Naturstyrelsen udarbejder bindende handleplaner, som skal sikre gennemførelsen af Natura 2000-planen. Direkte statslig opfølgning i form af bekendtgørelser o.l. sker dog på grundlag af Natura 2000-planen. Offentlige lodsejere kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i deres drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v. på grundlag af konsekvensvurderinger mm. Der er ikke gennemført en konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte planer, idet der ikke i planen er taget konkret stilling forvaltningsindsatsens præcise lokalisering eller valgt forvaltningsmetoder. Der er dog i Natura 2000-planen taget stilling til afvejning mellem modsatrettede naturinteresser i de tilfælde hvor sådanne allerede på nuværende tidspunkt i planlægningen kan forudses, og hvor en sådan afvejning er forbundet med og nødvendig for forvaltningen af området. Evt. konkrete konsekvenser af denne afvejning vil blive afklaret i forbindelse med gennemførelsen af planen og valg af virkemidler.

Natura 2000-planens målsætninger er bindende og skal desuden anvendes ved konsekvensvurdering i forbindelse med myndighedsudøvelse, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 (ændret ved bekendtgørelse nr. 1443 af 11. december 2007 med senere ændringer) om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Indsatsprogrammets retningslinjer er ligeledes bindende og danner grundlag for områdets handleplan og eventuelle drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen koordineres med vandplanen for hovedvandopland Århus Bugt og bliver ligesom denne revideret hvert 6. år. De dele af Natura 2000-planen, der vedrører skovbevoksede fredskovspligtige arealer, revideres dog kun hvert 12. år.

Afgræssede strandenge ved Kalø Slotsruin og Grevens Skanse. I baggrunden, Kaløvig. Foto Lasse Werling.

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området har et areal på 746 ha – heraf er – næsten hele landarealet - 464 ha statsejet. Området er afgrænset som vist på bilag 1. Natura 2000-området består af Habitatområde nr. H230. På Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk samt i figur 2 og bilag 2 er der angivet hvilke naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for dette område.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 230		
Naturtyper:	Sandbanke (1110) Vadeflade (1140) Lagune (1150) Bugt (1160) Rev (1170) Strandvold med enårige planter (1210) Strandvold med flerårige planter (1220) Enårig strandengsvegetation (1310) Strandeng (1330)	Næringsrig sø (3150) Kalkoverdrev (6210) Surt overdrev (6230) Kildevæld (7220) Rigkær (7230) Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Bøg på kalk (9150) Ege-blandskov (9160) Elle- og askeskov (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	Stor vandsalamander (1166)

Figur 2. Naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Natura 2000 plan

Området ligger i bunden af Kalø Vig omgivet af et morænebakkelandskab med udsigt over vandet. Det består af de inderste, fladvandede dele af vigen og kysten, der præges af smalle sandstrande, afvekslende stenstrand, klinter, kystskove, strandeng og tagrørsbevoksning.

Af det samlede areal på 746 ha er ca. 1/3 hav. Landskabet er formet af isens sidste fremstød fra syd ved slutningen af istiden. Ved senere landhævning er strandengene opstået. Dele af habitatområdet dækkes af en 129 ha stor landskabsfredning omkring Kalø Gods.

Størstedelen af landarealet i habitatområdet udgøres af de to skove Hestehaven og Ringelmoseskov. Skovene består overvejende af løvtræer med bøg som hovedtræart, men der findes også ege-, elle-/aske- samt nåletræsbevoksninger. Skovene er meget varierede i deres sammensætning, og især i Hestehaven findes en særdeles rig skovbundsvegetation. Ved foden af kystskrænten, hvor der er fremsivende vand, er der få steder udviklet rigkær, I Ringelmoseskov lever den sjældne art sumpvindelsnegl.

Områdets kystnatur med mosaik af græssede og ugræssede arealer med strandsøer, loer, saltpander og stenede forstrande giver yngle- mulighed for flere arter af vadefugle. De lavvandede havarealer har stort naturpotentiale, men har været belastet af tilbagevendende ilt- svindshændelser, der har begrænset livsmulighederne for havbun- dens dyre- og planteliv og dermed fødegrundlaget for fugle og fisk.

Skovene og Kalø Slotsruin har stor rekreativ værdi og tiltrækker et stort antal besøgende.

I basisanalyserne for Natura 2000-området Kaløskovene og Kaløvig findes der en mere detaljeret gennemgang af området.

Se www.naturstyrelsen.dk

Natura 2000-området ligger i Syddjurs Kommune og inden for vand- planområdet hovedvandområde Århus Bugt.

Trusler mod områdets naturværdier

I det følgende afsnit skal de oplyste trusler forstås som påvirkninger af naturtyper og arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Trusler er i den forbindelse aktuelt forekommende og konkrete påvirkningsfaktorer, der enkeltvis eller i samvirkning vil kunne forhindre, at naturtyperne og arterne opnår gunstig bevarings- status. Det kan dog også være potentielle påvirkningsfaktorer i det omfang, at der er viden om, at påvirkningerne periodevis er fore- kommet i området, men aktuelt ikke er til stede. Aktuelle påvirknin- ger, der f.eks. reguleres internationalt eller i anden sammenhæng, og derfor ikke er et anliggende for Natura 2000-planen, kan også frem- gå, men vil ikke være en del af denne Natura 2000-plans indsatspro- gram.

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

Natura 2000 plan

Arealreduktion/fragmentering Arealerne af rigkær og surt overdrev samt levesteder for sumpvindelsnegl og stor vandsalamander er meget beskedne, og forekomsterne ligger isolerede og delvis usammenhængende. Naturtypernes tilknyttede plante- og dyrearter har derved en øget risiko for at uddø, fordi de beskedne arealer ikke kan opretholde så mange og så store bestande af de pågældende arter, og fordi de isolerede forekomster forringer arternes spredningsmuligheder. Arealet med rigkær og overdrev er især formindsket ved tilgroning med træer og buske.

Næringsstofbelastning Overslagsberegninger viser, at belastning med kvælstof fra luften overskrider højeste ende af tålegrænseintervallet for alle skovnaturtyper, mens den laveste ende af tålegrænseintervallet er overskredet for kalkoverdrev, surt overdrev, kildevæld og rigkær i Natura 2000-området. Strandenge er naturligt næringsrige, og strandengenes tålegrænse over for luftbåret kvælstof er ikke overskredet i området.

Næringsstofbelastningen af havområdet og de mindre søer i området sker endvidere fra de omgivende landbrugsområder og fra tidligere udledninger fra spredt bebyggelse. Næringsrigdommen medfører, at der i havområdet med mellemrum opstår iltsvind om sommeren, og at ålegræssets dybdeudbredelse er reduceret. Delvis på grund af næringsbelastning er mindre søer under tilgroning og påvirket af overfladisk vækst af andemad og grønalger, der skygger undervandsvegetationen bort, hvilket også er en trussel mod stor vandsalamander. De indre dele af strandengsområdet er påvirket af næringstilstrømning fra ovenfor liggende, dyrkede arealer.

Tilgroning med især opvækst af høje urter udgør et problem for hele arealet med kildevæld, rigkær, sure overdrev, kalkoverdrev og i nogen grad for arealet med strandeng. Manglende eller utilstrækkelig græsning eller høslætsdrift er årsagen. Tilgroning af små søer med vedplanter og rørskov reducerer den åbne vandflade og udbredelsen af undervandsvegetation. Levesteder for sumpvindelsnegl og stor vandsalamander påvirkes negativt af tilgroning med vedplanter i de lysåbne mosearealer. I egeblandskov indvandrer skygge træer, som på sigt vil skygge egetræerne bort.

Uhensigtsmæssig hydrologi udgør et mindre problem for strandengsarealet i forbindelse med ældre afvandingsgrøfter. For bøg på muld og elle- og askeskove har der på delarealer været en øget afvandingsindsats i de senere år, som vurderes at udgøre en trussel for skovnaturtyperne.

Uhensigtsmæssig drift Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyper forringes eller ødelægges. I området er der registreret trusler fra intensiv skovdrift i form af jordbearbejdning i bøg på muld.

Hindring af landskabsdynamik På en mindre del af strandengsarealet

hindrer et opskylsdige i nogen grad en naturlig, dynamisk påvirkning fra havvand. I VMPII-projektet i Følle Bund er det valgt delvist at opretholde det gamle højvandsdige for at sikre tilbageholdelse af det tilstrømmende ferskvand, så der sker kvælstoffjernelse. Dermed reduceres den mulige naturlige påvirkning fra saltvand på strandengsarealet inden for diget.

Invasive arter i form af opvækst og spredning af rynket rose på strandengs- og strandvoldsarealerne udgør et problem for den naturligt hjemmehørende plantevækst på arealerne.

Utilstrækkelig beskyttelse Fiskeri med bundsløbende redskaber, hvorved der sker en fysisk ødelæggelse af den marine naturtype rev, dels ved fjernelse af bundflora og bundlevende dyr, og dels ved fjernelse af hårbund, sten og skaller, er en trussel mod denne naturtype og kan være en trussel mod de marine naturtyper sandbanke og bugt i området. Omfanget af det aktuelle fiskeri kendes ikke. Der er endvidere en utilstrækkelig beskyttelse af skovnaturtyperne mod bl.a. konvertering til andre træarter. Den helt overvejende del af skovarealet i området er imidlertid statsejet, hvor driftsplanerne fremtidigt sikrer skovnaturtyperne mod konvertering til andre træarter

Igangværende pleje og genopretning

Alle de skovbevoksede arealer inden for habitatområdet administreres af Naturstyrelsen, der i 1994 udlagde 7-10 ha skov som urørt skov. Både Hestehaven og Ringelmoser Skov drives i dag efter naturnære principper, men tidligere har Ringelmoser Skov været drevet efter traditionelle forstlige principper. Den naturnære skovdrift i statsskovene er nærmere beskrevet i: Handlingsplan for naturnær skovdrift i statsskovene. (<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/-Skov/Statsskovene/Drift/Naturnaer/>)

2 delområder er omfattet af fredninger: Strandengsarealet vest for Knubbro Bæk er omfattet af Følle Strandgård-fredningen. Fredningen har bestemmelser om pleje til sikring af naturtilstanden. Kalø-fredningen omfatter herregårdslandskabet mellem skovene og selve Kalø. Fredningen er en ældre tilstandsfredning til sikring af kulturhistorie og landskabsværdier. Der er ikke bestemmelser om egentlig naturpleje.

De statsejede overdrevs- og strandengsarealer omkring slotsruinen og Grevens Skanse har længerevarende været plejet med ekstensiv kreaturgræsning. Arealerne er relativt artsfattige p.g.a. af tidligere tiders gødsning.

På den lerrige jord fastholdes en u hensigtsmæssig høj næringsstatus meget langvarigt, men det vurderes, at naturtilstanden langsomt vil bedres ved fortsat græsningsdrift.

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

Århus Amt har i 2004 gennemført et VMPII-projekt ved Føllebund, hvorved et 19 ha sammenhængende vådområde blev etableret med det formål at tilbageholde og fjerne næringsstoffer samt forøge naturindholdet. Ved naturgenopretningen er der sket en delvis fjernelse af højvandsdiget, Knubbro Bæk er blevet genslynget på sit nederste forløb, og tre mindre, rørlagte vandløb i den østlige del af området er blevet genåbnet. Derved er der skabt et område med en varieret vandstandsdynamik og vekslende saltholdighed og hermed potentiale for et rigere plante- og fugleliv i området – samt mulighed for mindre udvidelser af det eksisterende areal med strandeng og rigkær. Området bliver nu ekstensivt afgræsset af kreaturer.

VandMiljøPlan II- og naturgenopretningsprojekt i Følle Bund op til Hestehaveskoven og Kaløvig. Der er foretaget genopretning af vandløb og etableret fladvands- og strandengsområder. Hele området afgræsses af kreaturer. Foto Lasse Werling.

Tilstand og bevaringsstatus/prognose

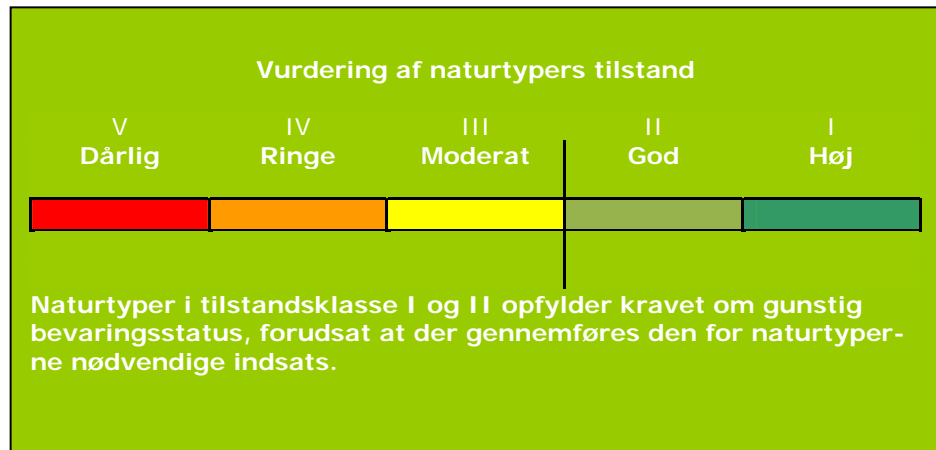
For nogle naturtyper er der udviklet et system til vurdering af den enkelte naturtypes aktuelle *tilstand*, som er et udtryk for typens aktuelle naturindhold og en række andre målbare faktorer.

Bevaringsstatus for naturtyper og arter er derimod en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er således tale om en *prognose* for arternes og naturtypernes udviklingsretning. I de følgende afsnit er der nærmere beskrevet tilstand og bevaringsstatus/prognose for områdets naturtyper og arter.

Vurdering af tilstand

Der er foretaget en vurdering af tilstanden i 23 lysåbne naturtyper og 10 skovtyper. Naturtyperne er kortlagt i dels basisanalyserne, dels i
Miljøministeriet, Naturstyrelsen

en efterfølgende kortlægning. Desuden er tilstanden vurderet for udvalgte forekomster af 5 søtyper. Vurderingen bygger på et system, der inddeler forekomster af Habitatdirektivets naturtyper i 5 tilstandsklasser (figur 3), hvor I (høj) er bedst og V (dårlig) er værst. Som led i beregningen af tilstanden beregnes både et artsindeks, baseret på indholdet af plantearter i en cirkel med radius på 5 m og et strukturindeks, baseret på vegetationshøjden, opvækst af vedplanter, forekomst af drængrøfter m.m. For skovnaturtyperne baseres strukturindeks bl.a. på omfang af jordbearbejdning, afvandringsforhold, forekomst af invasive arter og trækronernes lagdeling i forskellige etager.

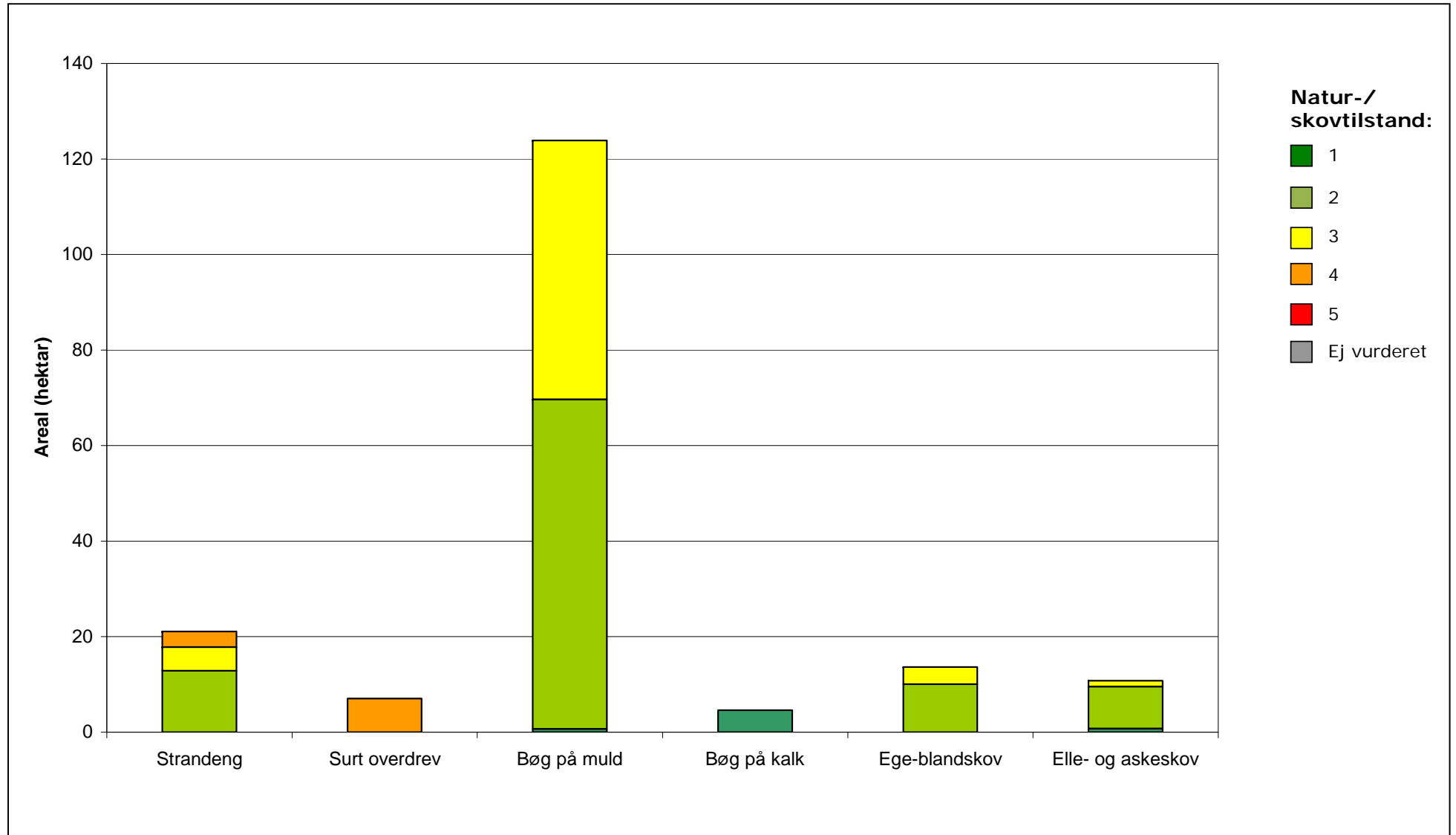

Figur 3. Tilstandsklasser for naturtyper.

Strukturindeks og artsindeks for den enkelte naturtype vægtes sammen til naturtypens tilstandsklasse på arealet. Et højt strukturindeks kombineret med et lavt artsindeks viser, at naturarealet har forudsætninger for et højt naturindhold, men at de karakteristiske arter ikke er til stede. Et højt artsindeks kombineret med et lavt strukturindeks kan anvendes som et redskab til at lokalisere artsrige forekomster med et stort behov for pleje eller anden indsats.

I figur 4 er vist natur/skovtilstanden for Natura 2000-områdets naturtyper. Kun en mindre del af vandhullerne er tilstandsvurderet og er derfor ikke medtaget i figuren.

Natura 2000 plan

Figur 4. Naturtilstand for de af Natura 2000-områdets naturtyper, som er tilstandsvurderet.

Natura 2000 plan

Naturtypen rigkær er registreret og kortlagt i mosaik med strandeng og er derfor ikke selvstændigt tilstandsvurderet. Kalkoverdrev indgår tilsvarende som små skræntforekomster i mosaik med et større areal med surt overdrev. De to naturtyper fremgår derfor ikke af figur 4.

I det følgende nævnes eksempler på tilstandsvurderinger i området (se figur 3).

Godt $\frac{1}{2}$ af strandengsarealet er registreret med en gunstig naturtilstand. Dette afspejler, at næsten $\frac{3}{4}$ af arealet har gunstigt artsindhold (artsklasse II) og gunstig struktur (strukturklasse I og II). Det resterende areal er ugunstigt pga. tilgroning og manglende dynamisk saltpåvirkning. Der er således gode muligheder for at fastholde og yderligere forbedre naturtypens tilstand ved fortsat hensigtsmæssig drift.

Hele arealet med surt overdrev har et forarmet artsindhold (artsklasse IV) – formentlig pga. tidligere gødsning. Dette trækker den samlede naturtilstand i negativ retning. Med langvarig fastholdelse af hensigtsmæssig drift på arealet, vil tilstanden formentlig langsomt bedres.

Skovnaturtyperne dækker over 150 ha i dette område, hvor bøg på muld dækker ca. 80 % af arealerne. Lidt over halvdelen af arealet med bøg på muld er i gunstig skovtilstand (klasse I-II), mens det resterende areal er i moderat skovtilstand (klasse III). Arealet i ugunstig skovtilstand trækkes primært ned af en mindre god struktur (strukturklasse III).

Hele arealet med bøg på kalk er i høj skovtilstand (klasse I) med både en høj struktur- og artsklasse (begge i klasse I). For ege-blandskov og elle- og askeskov er hovedparten af arealerne i god skovtilstand (klasse II), men begge skovnaturtyper har mindre arealer i moderat skovtilstand (klasse III) på grund af moderat struktur (strukturklasse III).

En mindre andel af områdets små søer/vandhuller er kortlagt og tilstandsvurderet. Ved denne kortlægning blev der registreret følgende: 1 vandhul med naturtypen næringsrig sø. Naturtilstanden er vurderet til ringe (naturtilstand IV) for denne forekomst.

Se kort med tilstandsvurdering af de enkelte forekomster i Natura 2000-området på www.naturstyrelsen.dk under "Se på kort".

Der er endnu ikke udviklet et system til vurdering af tilstanden for en række lysåbne naturtyper, marine naturtyper, vandløb samt arter.

Vurdering af bevaringsstatus/prognose

Miljømålsloven og skovloven fastsætter som et overordnet mål, at naturtyper og arter, som Natura 2000-områderne er udpeget for, skal have en gunstig bevaringsstatus. Gunstig bevaringsstatus er defineret i Habitatdirektivet (figur 5).

Gunstig bevaringsstatus

En naturtypes "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse, og
- den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dets opretholdelse på langt sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid, samt når
- bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig

En arts "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, og
- artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande

Figur 5. Habitatdirektivets definition af gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau for naturtyper og arter.

Gunstig bevaringsstatus skal generelt opnås inden for hver af Danmarks to biogeografiske regioner, nemlig den kontinentale og den atlantiske region. Gunstig bevaringsstatus skal dog ifølge EU's vejledning til direktivets artikel 6 også anvendes på de enkelte Natura 2000-områder, men der findes ingen retningslinjer for, hvorledes denne vurdering skal foretages. Den første Natura 2000-plan laves på grundlag af tilgængelig viden og derfor alene ud fra en prognose for de enkelte naturtypers og arters udvikling.

Prognosen for de kortlagte naturtyper er bestemt på områdeniveau ud fra de enkelte forekomsters natur/skovtilstand og aktuelle trusler og inddeles i *gunstig* eller *ugunstig prognose*. Naturtyper i tilstandsklasse I (høj tilstand) eller II (god tilstand) har en gunstig prognose, hvis det vurderes, at tilstanden også kan opretholdes på langt sigt. I mange tilfælde forudsætter det, at der gennemføres den for naturtyperne nødvendige indsats i form af naturpleje, begrænsning af næringsstofftilførsel, forbedring af hydrologiske forhold m.m.

Prognosen for de øvrige naturtyper og alle arterne er baseret på den bedste tilgængelige viden. Her benyttes begreberne *vurderet gunstig*,

vurderet ugunstig og ukendt prognose.

I Natura 2000-området Kaløskovene og Kaløvig er der foretaget følgende vurdering af prognosen for naturtyper og arter:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- *Ingen af områdets udpegede naturtyper eller arter har gunstig bevaringsstatus.*

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- *Sandbanker, vadeblader, laguner, bugt og næringsrige søer på grund af forøget næringsstofbelastning med tilstrømmende vand fra dyrkede arealer og spredt bebyggelse.*
- *Skovnaturtyperne bøg på muld, bøg på kalk, ege-blandskov samt elle- og askeskov, da højeste ende af tålegrænseintervallet for luftbåren kvælstofbelastning (N-deposition) er overskredet.*
- *Strandeng på grund af næringsbelastning*
- *De 2 overdrevstyper, da typernes arealer generelt er små og fragmenterede, og da laveste ende af tålegrænseintervallet for luftbåren kvælstofbelastning (N-deposition) er overskredet.*
- *Rigkær og kildevæld, fordi den laveste ende af tålegrænseintervallet for luftbåren kvælstofbelastning (N-deposition) er overskredet på hele arealet, fordi arealerne er små og fragmenterede samt på grund af tilgroning som følge af manglende eller utilstrækkelig græsning eller høslæt.*
- *Stor vandsalamander, fordi de egnede levesteder er fragmenterede og er reduceret væsentligt i antal. Afstanden mellem egnede levesteder er inden for dette område generelt væsentligt større end artens aktionsradius.*

Prognosen er ukendt for:

- *Bøg på mor (er ikke fundet ved kortlægningen af skovnaturtyperne i området).*
- *Rev (naturtypen er ikke kortlagt og formodentlig kun sporadisk tilstede inden for området). Omfanget af fiskeriets påvirkning på rev er ukendt.*
- *Strandvold med énårige planter, strandvold med flerårige planter og enårig strandengsvegetation (naturtyperne er ikke kortlagt og formodentlig kun sporadisk tilstede inden for området).*
- *Sumpvindelsnegl. Artens forekomst er ikke systematisk kortlagt. Ved punktovervågning er arten dog registreret på én lokalitet i området. Mulige levesteder for arten vurderes at være fragmenterede i området.*

Lysåben ege-blandskov i Hestehaveskoven. Foto Lasse Werling.

Målsætning

Det overordnede mål er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget i de enkelte Natura 2000-områder (jf. dog nedenfor om eventuelle modstridende interesser).

Der opstilles en **overordnet målsætning** for området. Den overordnede målsætning angiver det overordnede sigte for, hvorledes området skal udvikle sig både for at sikre området integritet og en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper. Målsætningen skal endvidere fremhæve de naturtyper og arter, der udgør den største arealandel af området, og endelig fremhæves forekomster af naturtyper og arter, der har stor vigtighed på nationalt og/eller biogeografisk niveau. En vurdering af denne betydning foretages efter følgende kriterier:

- Stort areal, levested eller bestand
- Få forekomster
- Truede naturtyper og arter
- Særlige danske ansvarsområder

Der opstilles desuden mere **konkrete målsætninger**, der fastlægger de langsigtede mål for udviklingen i areal og tilstand for de enkelte naturtyper og arters levesteder. Målfastsættelsen tager udgangs-

punkt i den tilstand, som er vurderet for naturtyper og arters levested efter tilstandsvurderingssystemet. Hvor der ikke er udviklet et sådant system, skal gunstig bevaringsstatus sikres eller genoprettes på baggrund af bedste faglige viden.

Såvel overordnet målsætning som de konkrete målsætninger rækker ud over 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold. Målsætningerne afspejler desuden en afvejning af eventuelle modstridende interesser efter retningslinjer angivet i By- og Landskabsstyrelsen 2009: "Retningslinjer for den statslige Natura 2000-planlægning: Målfastsættelse og indsatsprogram".

Overordnet målsætning for Natura 2000-området

Inden for området er der specielt fokus på Kalø Vigs havnatur, kystnaturen og de løvskovsdominerede skovarealer.

- *Det overordnede mål for området er:*
Områdets skove og dets hav- og kystnatur udgør et sammenhængende naturområde med vægt på dynamisk kystudvikling og naturmæssige sammenhænge mellem havet og kysten. Kalø Vig sikres en artsrig undervandsvegetation og dyreliv, forudsætningen for dette er en god vandkvalitet. Skovnaturen i Hestehaven og Ringelmoser Skov sikres en god-høj skovtilstand, mens strandenge og den øvrige kystnatur sikres sammenhæng og en god-høj naturtilstand. Riggær samt sure og kalkoverdrev prioriteres højt. Områdets økologiske integritet sikres i form af en - for den enkelte naturtype - hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Baggrund for den overordnede målsætning Området er domineret af skov, hav og kystnatur, hvorfor disse naturtyper prioriteres højt. Riggær samt sure og kalkoverdrev er truede naturtyper og prioriteres derfor ligeledes højt.

Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

Der opstilles følgende konkrete målsætninger, som fastlægger de langsigtede mål for naturtyper og arter i Natura 2000 området: Kaløskovene og Kaløvig-området:

- *Naturtyper og arter skal have en gunstig bevaringsstatus.*
- *For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse I eller II og gunstig prognose, skal udviklingen i deres areal og tilstand være stabil eller i fremgang.*
- *For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse III-V og/eller ugunstig prognose, skal*

udviklingen i deres natur/skovtilstand være i fremgang, således at der opnås natur/skovtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed dertil. Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det. Navnlig for skovnaturtyperne kan der være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til arealmålet.

- *For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem og/eller med en ukendt prognose er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for sumpvindelsnegl og stor vandsalamander stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for tilstrækkelige egnede yngle- og fourageringsområder.*
- *Naturtypeforekomster i artsklasse I målsættes til tilstandsklasse I og skal søges udvidet/sammenkædet, hvis de naturgivne forhold gør det muligt.*
- *Arealet med rigkær søges udvidet med i størrelsesordenen 100 %, og surt eller kalkoverdrev med i størrelsesordenen 15-20 %, hvor de naturgivne forhold gør det muligt.*
- *Arealet med egnede levesteder for sumpvindelsnegl søges udvidet med i størrelsesordenen ca. 1 ha.*
- *Velegnede ynglevandhuller for stor vandsalamander målsættes højt og plejes i overensstemmelse med bedst kendte viden om artens krav til vandhullerne.*
- *Arealet med egnede levesteder for stor vandsalamander søges udvidet.*

Modstridende interesser

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg.

Rigkær har på nationalt og regionalt niveau haft stor tilbagegang, og I Danmarks afrapportering til EU vurderes naturtypens bevaringsstatus at være ugunstig. Rigkær er derfor opført som en truet naturtype. Der vil derfor blive gjort en indsats for at øge arealet af naturtypen.

I kanten af skovområderne og i trykvandspåvirkede skovlysninger har arealet med rigkær tidligere været mere udbredt. En del af disse arealer er nu groet til med yngre skovsump. En forøgelse af rigkærsarealet kan derfor måske betyde en mindre indskrænkning af arealet af habitatnaturtyperne elle- og askeskov, som er opstået ved tilgroning af tidligere lysåbne enge og moser. Hvor der er tale om meget unge aske- og ellesumpe, som enten er plantede eller opstået ved tilgroning af tidligere lysåbne rigkær, prioriteres hensynet til at skabe større, sammenhængende arealer med rigkær. Gamle og veludviklede forekomster af elle- og askeskov skal som hovedregel bevares.

Rydning af elle- og askeskov med henblik på genskabelse af rigkær kan ske under forudsætning af, at det samlede areal af skovnaturtyperne opretholdes på nationalt biogeografisk niveau. Tilsvarende gør sig gældende for målsætningen om at øge arealet med egnet levested for sumpvindelsnegl.

Det vurderes, at der ikke i øvrigt er modstridende Natura 2000-naturinteresser i realiseringen af denne Natura 2000-plan.

Indsatsprogram

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om gunstig bevaringsprognose er en opgave som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats over flere planperioder. Det er derfor nødvendigt at prioritere indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode er formuleret i 4 sigtelinjer, som lægger niveauet for indsatsen i planperioden. Sigtelinjerne er beskrevet i bilag 3.

Indsatsprogrammet der bygger på de 4 sigtelinjer beskriver indsatsen i den første planperiode 2010-2015 (for skovbevoksede fredskovs-pligtige arealer dog frem til 2021).

Indsatsprogrammet består af en række **generelle retningslinjer**, som skal sikre den eksisterende naturtilstand. De generelle retningslinjer gælder for alle arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, og den nødvendige indsats vil efterfølgende blive konkretiseret i de kommunale/statslige handleplaner.

Indsatsprogrammet består desuden af en række **konkrete retningslinjer**, som skal sikre små naturarealer, ubeskyttede naturarealer og særligt truede arter og naturtyper. De konkrete retningslinjer giver en nærmere beskrivelse af den indsats, som i disse særlige tilfælde skal indarbejdes i de kommende handleplaner.

Indsatsprogrammet indeholder ikke bindende krav til kommunernes, Naturstyrelsens eller andre offentlige lodsejeres brug af de virkemidler og tiltag, som skal sikre den nødvendige indsats. Virkemidler og tiltag prioriteres og konkretiseres i handleplanerne eller i andre opfølgende tiltag.

Indsatsprogrammet for Natura 2000-området Kaløskovene og Kaløvig omfatter nedenstående generelle og konkrete retningslinjer, som tillige er vist oversigtligt i bilag 2.

Generelle retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 1. Areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter må ikke gå tilbage eller forringes.

- 1.1 *Reduktion af kvælstof-deposition fra luften på områdets habitatnaturtyper sker ved administration af husdyrgodkendelsesloven, der med ændringen af 10. februar 2011 har fastlagt et særligt beskyttelsesniveau af hensyn til bevaringsmålsætningen i Natura 2000-planlægningen. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til naturtyperne reduceres, herunder fra dræntilløb og fodring. For marine naturtyper, søer og vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.*
- 1.2 *Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi i bøg på muld, elle- og askeskov, lagune, strandvoldstyper, strandeng, kildevæld og rigkær samt for levesteder for sumpvindelsnegl. Det undersøges nærmere, hvor der er behov for at skabe en mere hensigtsmæssig hydrologi i de øvrige skovnaturtyper, og disse steder sikres den for skovnaturtyperne mest hensigtsmæssig hydrologi.*
- 1.3 *De lysåbne terrestriske naturtyper skal sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje. Skovnaturtyperne skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift i skovnaturtyper (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtigheden, primært på arealer, som i forvejen i en længere periode har haft minimal eller ingen hugst.*
- 1.4 *Der sikres velegnede levesteder for sumpvindelsnegl og stor vandsalamander.*
- 1.5 *For de marine naturtyper skal det sikres, at projekter og aktiviteter ikke skader lokaliteten.*
- 1.6 *Invasive arter bekæmpes i naturtyperne, og deres spredning forebygges så vidt muligt og vha. bedst kendte metoder.*

Konkrete retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 2. Små og fragmenterede habitatnaturtyper og levesteder for arter, som ikke kan opretholdes ved drift af det nuværende areal alene, sikres ved arealudvidelse, sammenkædning af arealer, pleje af naboarealer og/eller etablering af spredningskorridorer.

- 2.1 *Forekomsterne af surt og kalkoverdrev, rigkær samt levesteder for sumpvindelsnegl og stor vandsalamander søges udvidet og om muligt sammenkædet, hvor de naturgivne forhold gør det muligt. Se pkt. 4.*

Indsatser efter sigtelinje 3. Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen skal sikres.

- 3.1 *Skovnaturtyper sikres. Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.*

Natura 2000 plan

- 3.2 *Konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen, skal sikres mod ødelæggelse.*
- 3.3 *Der sikres beskyttelse mod ødelæggelse af rev.*

Indsatser efter sigtelinje 4. Der skal gøres en særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare for at blive alvorligt forringet i 1. planperiode.

- 4.1 *Arealet med rigkær søges udvidet ved at indføre hensigtsmæssig drift på ca. 2-3 ha, hvor der er naturgivne muligheder for udvikling eller genopretning af naturtypen.*
- 4.2 *Arealet med surt og kalkoverdrev søges udvidet ved at indføre hensigtsmæssig drift på ca. 1 ha, hvor der er naturgivne muligheder for udvikling eller genopretning af naturtypen overdrev.*

Forslag til mulige virkemidler

Kommunalbestyrelserne, Naturstyrelsen og andre offentlige lodsejere/myndigheder udarbejder handleplaner, vælger virkemidler og foretager den konkrete forvaltning indenfor rammerne af indsatsprogrammet. Mulige virkemidler nævnt i bilag 2 skal derfor betragtes som eksempler på, hvorledes indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammenhæng og synergi med vandplan

Natura 2000-planen er koordineret med vandplanen. Ifølge Vandrammedirektivet må tilstanden af vandområderne ikke forringes, og vandplanens indsatsprogram vil generelt forbedre den eksisterende vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande. Forbedringen sker ved reduktion i tilførslen af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer samt stedvis sikring af en mere naturlig hydrologi i ådale. Vandplanen vil desuden forbedre de fysiske forhold og sikre kontinuiteten på udvalgte vandløbsstrækninger. Disse indsatser forventes i de fleste tilfælde at bidrage til at forbedre tilstanden i de vandafhængige habitatnaturtyper og i levestederne for de arter, der er tilknyttet vand. Der er gode muligheder for at opnå andre synergieffekter mellem de 2 planer, men i enkelte tilfælde kan der opstå konflikter, f.eks. hvor indsats efter vandplanen medfører oversvømmelser af habitatnaturtyper eller levesteder for arter.

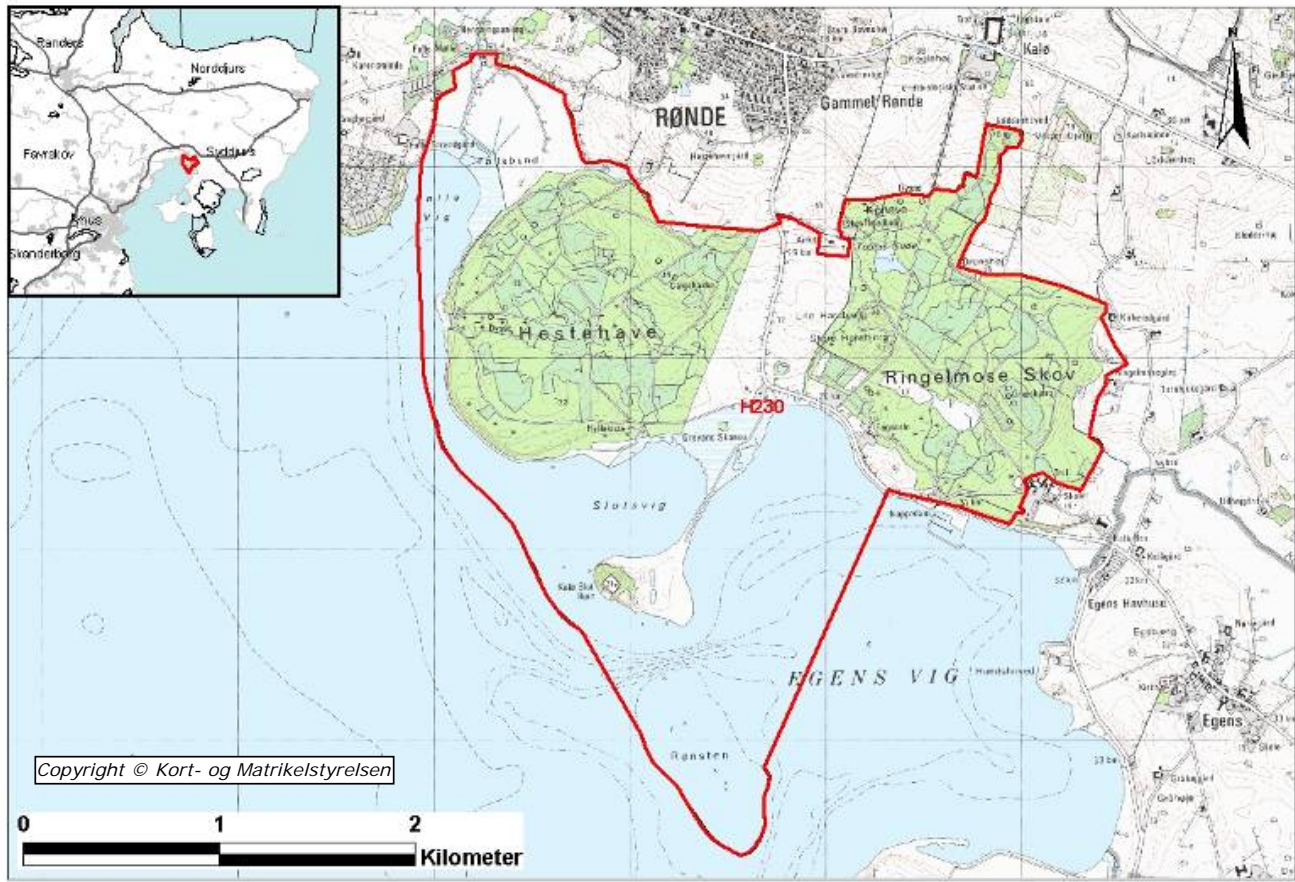
Planlagt indsats efter vandplanen, der kan påvirke udpegningsgrundlaget i et Natura 2000-område væsentligt, skal konsekvensvurderes i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Indsatsen kan i givet fald kun gennemføres, hvis det på grundlag af bedste faglige viden dokumenteres, at aktiviteten ikke vil skade bevaringsmålsætningen for området. Potentielle konflikter mellem Vand- og Natura 2000-planen skal som udgangspunkt være afdækket i forbindelse med vedtagelse af vandplanen.

Strategisk miljøvurdering

I medfør af Bekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 af lov om miljøvurdering skal der foretages en miljøvurdering af planer og programmer, der omhandler fysisk planlægning og arealanvendelse, eller som kan påvirke et internationalt beskyttelsesområde væsentligt.

I bilag 4 er der udarbejdet en miljørapport, der belyser konsekvenserne ved at gennemføre Natura 2000-planen for område nr. 230.

Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning

Formateret: Skrifttype: Verdana, 10 pkt,
Kursiv, Skriftfarve: Automatisk

Natura 2000-områdets afgrænsning. Natura 2000-området består af habitatområde H230 (rød afgrænsning). Øvrige Natura 2000-områder er vist på oversigtskortet med sort afgrænsning.

Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler

En opsummering af Natura 2000-planens indhold, mål og indsatsprogram findes samlet i [Bilag 2](#) - opdelt på de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for det på gældende Natura 2000-område.

Se www.naturstyrelsen.dk – under opslag om plan for dette Natura 2000-område.

Bilaget indeholder endvidere en oversigt over mulige virkemidler, der er eksempler på, hvordan indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammen med bilag 2 findes på hjemmesiden baggrundsmateriale for planerne samlet i basisanalyse og tillæg til basisanalyse samt henvisning til kort over forekomst af de kortlagte og tilstandsvurderede naturtyper.

Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver

Ved igangsætningen af Natura 2000-planprocessen blev der identificeret en række væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver. På baggrund heraf blev der opstillet 4 sigtelinjer, der formulerer prioriteringen af den nødvendige indsats. Sigtelinjerne sætter dermed rammerne for Natura 2000-planlægningen.

De overordnede rammer er formuleret i nedenstående bilag. Teksten indgik i idéfasen for vand- og naturplanlægningen, juni – december 2007.

Antallet af naturtyper, der kortlægges og tilstandsvurderes er siden udvidet.

Væsentlige naturopgaver

Miljøministeriet har udarbejdet en oversigt over væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen. Det er de opgaver, som tillægges den højeste prioritet i 1. planperiode fra 2010 til 2015:

Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen:

Danmark er ifølge Habitatdirektivet forpligtiget til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, der sikrer eller genopretter en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør habitatområdernes udpegningsgrundlag.

Samtidig er Danmark forpligtiget til, via gennemførelsen af Fuglebeskyttelsesdirektivet, at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at beskytte yngle- og rasteområder for en række fuglearter.

Væsentlige trusler mod naturen

En række faktorer udgør de væsentligste trusler mod de direktivudpegede naturtyper og arter:

Næringsstofbelastning medfører markante forringelser af terrestriske naturtyper, søer, vandløb og kystnære farvande først og fremmest som følge af gødskning, afstrømning fra markarealer og kvælstofnedfald. Store mængder næringsstoffer i naturen fremmer ensartede næringskrævende artssamfund på bekostning af et alsidigt plante- og dyreliv og medfører forringede forhold for den biologiske mangfoldighed og naturtyper og arter;

Tilgroning ændrer på afgørende vis levevilkårene for en række plante- og dyrearter, herunder fuglene. Det truer også især lysåbne naturtyper som moser, enge, klitter, heder, overdrev men også egeskove ofte som følge af manglende eller utilstrækkelig drift;

Fragmentering skaber isolation af arternes bestande, hvorved de

risikerer at uddø. Foruden et direkte tab af naturareal, forringes de eksisterende naturtypers tilstand og deres økologiske funktioner;

Udtørring er en vedvarende trussel mod mange våde naturtyper og de tilhørende arter som følge af en ændring i de naturlige vandforhold;

Invasive arter er ikke hjemmehørende arter, der spreder sig. De optager plads og fortrænger det oprindelige plante- og dyreliv og findes i dag på mange naturarealer;

Forstyrrelse kan være en afgørende faktor navnlig for truede og sårbare arter, der på grund af levevis og specifikke krav til levested, vil være følsomme overfor menneskelige aktiviteter. Ofte vil truslerne påvirke i samme retning. For eksempel er tilgroning ofte en effekt af næringsstof-belastning og udtørring, tillige er presset på mange arter højt på grund af fragmentering, og det øges yderligere med forekomst af for eksempel invasive arter og menneskelig forstyrrelse.

Overordnet målsætning

Målsætningen er, at de udpegede naturtyper og arter på sigt opnår "gunstig bevaringsstatus". Der skal opstilles en langsigtet målsætning for hvert af de udpegede Natura 2000-områder.

Målsætningen rækker udover 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold og i de udpegede områder som helhed.

Sigtelinjer for indsatsen i 1. planperiode

Natura 2000-planen skal under hensynstagen til den overordnede målsætning opstille konkrete retningslinjer for indsatsen i 1. planperiode for hvert enkelt beskyttelsesområde. Det kan være en indsats, som strækker sig ud over planperioden, men som skal iværksættes nu.

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelses-direktivernes krav om "gunstig bevaringsstatus" er en opgave, som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats. Det er derfor nødvendigt at prioritere og målrette indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode fokuserer på at sikre naturtilstanden for udpegede naturtyper og bestandene for udpegede arter. Der vil på baggrund af naturmæssige forskelligheder være regionale forskelle i gennemførelsen af indsatsen.

Sikring af naturtilstanden af eksisterende naturarealer og arter i beskyttelsesområderne

Ifølge direktiverne skal de naturtyper og arter, der udgør områdernes udpegningsgrundlag, have en gunstig bevaringsstatus. Der er således en forpligtigelse til at sikre naturen mindst samme tilstand som ved direktivernes ikrafttræden. Dette kræver ofte en løbende driftsindsats

og en vedvarende indsats mod næringsstofbelastningen på de eksisterende naturarealer for at opretholde eller genoprette dem i samme tilstand.

Sikring af de små naturarealer

De små naturarealer er ofte i dårlig naturtilstand, blandt andet fordi de er så små, at påvirkningen fra omgivende arealer har stor betydning. En udvidelse af små naturarealer indenfor beskyttelsesområderne samt eventuelt sammenkædning af arealer via spredningskorridorer og trædesten kan være nødvendig for at opretholde naturtilstanden også på længere sigt.

Sikring af naturtyper og levesteder som lovligt kan ødelægges

Der skal ske en sikring af de naturtyper og levesteder, der ikke er beskyttet mod aktiviteter, som direkte kan ødelægge dem. Det drejer sig for eksempel om skovens naturtyper og sten- og boblerev på havet. Der vil derudover være andre ikke beskyttede levesteder for visse af direktivernes arter, hvor en sikring kan være nødvendig, for eksempel for visse fuglearter.

Indsats for truede naturtyper og arter

For naturtyper og arter, hvis status på landsplan er i fare for at blive voldsomt forringet i 1. planperiode, og hvor der er en fare for, at de forsvinder fra den danske natur på sigt kan en egentlig naturgenopretningsindsats og/eller målrettet drift være nødvendig. Som eksempler på truede naturtyper og arter kan nævnes højmoser, eremit og sortterne.

Natura 2000-planlægningen fastlægger desuden retningslinjer for myndighedernes skønsmæssige beføjelser efter lovgivningen i øvrigt.

Natura 2000 og Vandrammedirektivet

Gennemførelsen af Vandrammedirektivet og vandplanerne forventes at bidrage til at imødegå nogle af ovennævnte trusler. Eksempelvis genskabes nye naturområder i ådale, og vandkvaliteten vil blive forbedret. Omfanget af synergieffekten mellem Natura 2000 og Vandrammedirektivet vil blive tydelig undervejs i planprocessen. For vandforekomster, der også er omfattet af Natura 2000-direktiverne, vil det strengeste af miljømålene være gældende.

Med målbekendtgørelsen er der fastlagt nærmere retningslinjer for fastsættelse af mål i Natura 2000-områderne og defineret en 5-trinskala for naturtilstanden i 18 lysåbne naturtyper. Et tilsvarende tilstandssystem er under udarbejdelse for de 10 skovnaturtyper og for direktivernes arter. På et senere tidspunkt vil et tilstandssystem for såvel de ferske som de marine naturtyper blive udarbejdet.

Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen

Miljørapport for N230 Kaløskovene og Kaløvig

- kan læses på Naturstyrelsen hjemmeside, se www.naturstyrelsen.dk under opslag om plan for dette Natura 2000-område.

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk